

Beslutningsforslag nr. B 159. Fremsat den 29. april 1987 af Albrechtsen (VS), Elisabeth Bruun Olesen (VS) og Tinning (VS)

Forslag til folketingsbeslutning

om aftaler om ambulancekørsel, brandberedskab m.v.

Folketinget opfordrer regeringen til straks ved det kommende folketingsårs begyndelse at fremsætte lovforslag om aftaler mellem offentlige myndigheder og private selskaber om ambulancekørsel, brandberedskab m.v., således at det sikres, at nye aftaler ikke kan indgås, og at eksisterende aftaler ikke kan ændres eller forlænges, uden at følgende krav er opfyldt:

a. Kommunerne og amtskommunerne skal gennem Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening have repræsentanter i de pågældende selskabers bestyrelser. Gennem bestyrelsesmedlemmer skal de involverede amtskommuner og kommuner

kunne indhente oplysninger om selskabernes dispositioner.

- b. Kommunerne og amtskommunerne skal gennem Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening have medrevisorer, der kan gennemgå selskabernes regnskaber. Gennem disse revisorer skal de involverede kommuner og amtskommuner kunne indhente de fornødne oplysninger om selskabernes økonomi.
- c. De involverede amtskommuner og kommuner skal sikres indflydelse på selskabernes anlægsdispositioner og have forkøbsret, hvis et af de pågældende selskaber eller dele af selskabet sættes til salg.

Bemærkninger til forslaget

Formålet med beslutningsforslaget er at sikre sygehuskommunerne og primærkommunerne den fornødne kontrol med selskaber, som disse kommuner indgår aftaler med om ambulancetjeneste eller brandberedskab (eller lignende opgaver).

Ambulancekørsel og brandtjeneste er offentlige opgaver, og der er intet, der taler for at overlade opgaven til private selskaber.

Ikke desto mindre har en række sygehuskommuner indgået aftaler med især ét privat selskab, Falcks Redningskorps, om ambulancekørsel, og kommuner har indgået aftaler om brandberedskab med Falck.

Med dette beslutningsforslag tages der ikke stilling til, hvorvidt det i længden er acceptabelt, at der er private selskaber involveret i løsningen af sådanne vigtige offentlige opgaver, men formålet er derimod at sikre, at i det omfang det sker, skal der etableres den fornødne offentlige kontrol med, at opgaverne udføres forsvarligt og uden fordyrelser for det offentlige.

Brandberedskab er efter brandloven en kommunal opgave, dog således, at justitsministeren efter § 6, stk. 1, i brandloven (jf. lovbek. nr. 365 af 28. juli 1983) kan fritage en kommune for opretholdelse af udrykningskorps, såfremt kommunen indgår aftale med et privat selskab om et forsvarligt brandberedskab. I lovgivningen m.v. findes regler om tilsynet med brandberedskabet (tilsynet varetages af Statens Brandinspektion og den lokale brandinspektør). Efter forslagsstillernes opfattelse har disse regler dog ikke været tilstrækkelige (se nedenfor om Falcks varetagelse af brandberedskab i Århus).

Når det gælder ambulancetjeneste, er der et stærkt behov for bedre regler om udstyr, personaleuddannelse, alarmsystem m.v. Om disse forhold kan der henvises til forslag til folketingsbeslutning om en ambulancelov, B 119, fremsat den 18. februar 1986 af Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti og Venstresocialisterne (se Folketingstidende 1985-86, forhandlingerne, sp. 7226 og 9206, samt tillæg A, sp. 4765).

Amtskommunerne har via Amdtrådsforeningen søgt at opnå bedre kontrol med Falcks regnskaber

og indflydelse på selskabets anlægsdispositioner. Amtskommunerne betaler hvert år Falck flere hundrede millioner kroner for ambulancekørsel (et ambulanceberedskab koster efter aftale mellem Amdtrådsforeningen og Falck i øjeblikket 1.050.000 kr. plus kørsel (penge pr. kilometer og »mandminutter«). Ifølge bladet Brandmanden, nr. 2, 1987, har Falck haft 161 ambulanceberedskaber, men har i forhandlingerne med Amdtrådsforeningen krævet at få antallet sat op til 212.

Amdtrådsforeningen har længe søgt at få Falck til at imødekomme en række konkrete krav om bedre indsigt i selskabets dispositioner og økonomi.

Amdtrådsforeningens krav fremgår af et referat af et møde i Falck (virksomhedsnævnet) den 23. april 1986:

- to bestyrelsesposter i redningskorpsets ledelse
- medrevisorer til gennemgang af Falcks regnskaber
- beslutningskompetence vedrørende Falcks anlægsplaner
- krav vedrørende aftaler med reddergrupperne.

Ifølge Jyllands-Posten den 20. marts 1987 har Amdtrådsforeningen nu opgivet at få indfriet disse krav, der efter Falcks opfattelse var »helt uacceptable« (ifølge ovennævnte referat).

Efter forslagsstillernes opfattelse bør amtskommunerne og kommunerne imidlertid ikke kunne indgå aftaler med Falck eller andre private selskaber om ambulancekørsel, uden at sådanne krav i alt væsentligt er opfyldt.

I praksis er et af problemerne, at Falck har tilkæmpet sig noget, der ligner en monopolstilling på området. Dels er der tale om et firma med milliardomsætning, dels har firmaet i kraft af sin stilling på markedet i flere tilfælde kunnet lægge et utilbørligt pres på de offentlige myndigheder for at opnå aftaler.

Dette problem kan illustreres med den såkaldte Assenssag. I Assens eksisterede et kommunalt brandvæsen, og der var samtidig en Falckstation i byen med bl.a. ambulancer. Falck ønskede nu at overtage brandberedskabet. Imidlertid vedtog by-

rådet at bevare det kommunale brandvæsen. Det skete den 12. december 1983.

Så gik Falck i gang. Firmaet opsagde lejemålet for den lokale Falckstation (hvorved et antal arbejdspladser jo kom i fare for at blive flyttet fra byen), og der blev iværksat en underskriftindsamling med krav om at bevare Falck i Assens. Blandt underskriverne var daværende indenrigsminister Britta Schall Holberg. Derpå meddelte Falck, at stationen ville blive lukket og ambulancerne flyttet fra byen.

Den 13. februar gav byrådet i Assens efter for det pres, der var skabt med bl.a. trusler om at flytte ambulancer fra byen, nedlagde det kommunale brandvæsen og overdrog brandslukningen til Falck. Ifølge byens borgmester, Peter Thaysen (V), havde korpset sat det kommunale selvstyre ud af kraft. Og det kom til at koste dyrt. Den kommunale brandslukning kostede 300.000 kr. årligt. I 1986 kostede det 820.000 kr. at lade Falck foretage brandslukningen.

I bladet Brandmanden nr. 2, marts 1987, omtales en ny sag, der peger på nogle af de samme problemer. Her ønsker Falck at overtage al ambulancekørsel i Roskilde Amtskommune. En del af denne ambulancekørsel varetages i dag af Roskilde Brandvæsen, der tilhører Roskilde Kommune. På trods af, at Falck for hele landet har krævet flere ambulanceberedskaber, har Falck tilbudt Roskilde Amtskommune, at hvis Falck kunne få hele ambulancetjenesten i Roskilde Amtskommune, kunne der skæres ned på antallet af ambulanceberedskaber (til 7), og amtskommunen kunne så spare pen-

ge. Men det reelle behov er 9 beredskaber, og det vil i praksis indebære, at Falck i spidsbelastnings-situationer kan komme til at trække på ambulanceberedskabet i naboamtskommunerne. Naboamtskommunerne kan så komme til at betale for et arrangement, der går ud på at slagte Roskilde Brandvæsens ambulancetjeneste og dermed i næste omgang måske bane vejen for, at Falck også søger at overtage brandtjenesten i Roskilde. Efter oplysninger i Dagbladet 1. april 1987 skulle sagen afgøres medio april.

Det offentlige kan ikke være tjent med sådanne kabaler. Derfor skal det offentlige, hvilket her vil sige amtskommunerne og kommunerne i fællesskab, have fuldt indblik i Falcks økonomi, fordelingen af Falcks stationer og materiel, Falcks dispositioner m.v.

En sidste sag skal nævnes i denne omgang, nemlig sagen om Falcks varetagelse af brandberedskabet i Århus. Sagen drejer sig om tilfælde, hvor Falck på grund af mangelfuldt brandberedskab ikke har kunnet leve op til sine forpligtelser efter aftalen med Århus Kommune. En episode den 10. januar i år afslørede således, at Falck havde overført mandskab og materiel til autoassistance i et sådant omfang, at da der på samme tid opstod to brande, var Falck ikke i stand til på én gang at rykke ud til dem begge. Og det får Falck penge for at kunne. Redningskorpset havde altså reelt overført offentligt finansieret beredskab til varetagelse af egne aktiviteter. Desværre er episoden den 10. januar ikke den eneste, forslagsstillerne har kendskab til (VS har materiale om yderligere 3).